

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-74-17(20)/12/CS

Warszawa, dnia 15 października 2012 r.

DECYZJA DIH-2 NR 81/2012

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 5 ust. 2 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (j.t. Dz. U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1219 ze zm.) - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania z dnia 9 stycznia 2012 r. przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku, od decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 23 grudnia 2011 r. (sygn. DJG-8361.238.2011, DJG-8361.251.2011), zarządzającej wycofanie z obrotu 5470 litrów oleju napędowego, ze stacji paliw w Karpaczu nr 37, przy ul. Konstytucji 3 Maja, należącej do przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku, **utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 9 stycznia 2012 r., przedsiębiorca Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku (dalej: Przedsiębiorca lub Strona), wniósł odwołanie od decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 23 grudnia 2011 r. (sygn. DJG-8361.238.2011, DJG-8361.251.2011), zarządzającej wycofanie z obrotu 5470 litrów oleju napędowego, ze stacji paliw w Karpaczu nr 37, przy ul. Konstytucji 3 Maja, której właścicielem jest ww. Przedsiębiorca.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w dniu 15 listopada 2011 r. na ww. stacji paliw, inspektorzy reprezentujący Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej pobrali do badań z partii liczącej 7025 litrów próbki oleju napędowego, tj. próbkę podstawową numer 1029/11/6249 i próbkę kontrolną numer 5890/11/6249 w ilości 4 litrów każda, na podstawie protokołu pobrania próbek paliw nr 0323.

Następnie inspektorzy reprezentujący Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w dniu 15 listopada 2011 r. przekazali próbkę oleju napędowego do akredytowanego,

niezależnego laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, według protokołu przyjęcia do badania numer M/TA2/222/2011.

Badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie (sprawozdanie z badań nr M/TA2/219/2011) wykazały, że oferowany w dniu kontroli olej napędowy (o numerze próbki 1029/11/6249), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w obowiązującym w dniu kontroli § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2008 r. Nr 221, poz. 1441), zwanego dalej: „rozporządzeniem”, z uwagi na zawyżony parametr – odporność na utlenianie. Wynik badania wyniósł 1988 g/m³, przy wymaganiach jakościowych max. 25 g/m³.

W toku kontroli w dniu 24 listopada 2011 r., inspektorzy reprezentujący Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, poinformowali Stronę o wynikach badań próbki oleju napędowego pobranego w dniu 15 listopada 2011 r. o numerze 1029/11/6249, przekazali egzemplarz sprawozdania z badań o numerze M/TA2/219/2011 oraz poinformowali o możliwości złożenia wniosku o badanie próbki kontrolnej. Kontrolowany, pismem z dnia 25 listopada 2011 r., złożył wniosek o zbadanie próbki kontrolnej nr 5890/11/6249.

Badania laboratoryjne próbki kontrolnej nr 5890/11/6249 przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego S.A. w Płocku (protokół z badań nr 2871/2011) wykazały, że olej napędowy nie spełnia wymagań jakościowych określonych w §1 pkt 2 rozporządzenia, z uwagi na zawyżony parametr – odporność na utlenianie. Wynik badania oznaczono jako > 30 g/m³, przy wymaganiach jakościowych max. 25 g/m³, przy czym w uwagach do niniejszego protokołu odnotowano, iż wynik badania był poza zakresem akredytacji ww. laboratorium, które wynosi ~ 150 g/m³.

Mając na względzie negatywne wyniki badań laboratoryjnych próbki i próbki kontrolnej oleju napędowego, decyzją Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 23 grudnia 2011 r. (sygn. DJG-8361.238.2011, DJG-8361.251.2011), zarządzono wycofanie z obrotu 5470 litrów oleju napędowego, ze stacji paliw w Karpaczu nr 37, przy ul. Konstytucji 3 Maja, której właścicielem jest ww. Przedsiębiorca.

Pismem z dnia 9 stycznia 2012 r., Strona wniosła odwołanie od ww. decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu. W uzasadnieniu odwołania podniesiono, iż pomiędzy wynikami badań próbki i próbki kontrolnej są znaczne różnice wykraczające poza zakres odtwarzalności. Ponadto Strona podnosi, iż prezentacja wyników badań obydwu wykonujących je laboratoriów jest niezgodna z posiadaną przez nie akredytacją, a dodatkowo zdaniem Przedsiębiorcy laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie nie posiadało akredytacji do badania parametru odporność na utlenianie. Przedsiębiorca podniósł także zarzut zastosowania do badania parametru odporność na utlenianie oleju napędowego niewłaściwej metody badania.

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2012 r. (sygn. DIH-74- 16/(10)/12/CS) przedłużono termin zakończenia niniejszego postępowania do dnia 17 marca 2012 r.

Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Ponadto w związku z koniecznością wnikliwej analizy zgromadzonego w sprawie materiału, postanowieniem z dnia 15 marca 2012 r. (sygn. DIH-74-17(9)/12/CS) ponownie przedłużono termin zakończenia niniejszego postępowania do dnia 12 kwietnia 2012 r.

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2012 r. (sygn. DIH-74-17(13)/12/CS) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdził, że odwołanie Strony z dnia 9 stycznia 2012 r., od decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 23 grudnia 2011 r. (sygn. DJG-8361.238.2011, DJG-8361.251.2011), zarządzającej wycofanie z obrotu 5470 litrów oleju napędowego, ze stacji paliw w Karpaczu nr 37, przy ul. Konstytucji 3 Maja, należącej do Przedsiębiorcy, zostało wniesione z uchybieniem terminu do jego wniesienia.

Przedsiębiorca, pismem z dnia 21 maja 2012 r. złożył na ww. postanowienie skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2012 r. (sygn. DIH-74-17(17)/12/CS) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uwzględnił skargę Strony w całości.

Postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2012 r. (sygn. VI SA/Wa 1249/12) Wojewódzki Sąd Administracyjny umorzył postępowanie w przedmiocie uchybienia terminu do wniesienia odwołania.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2012 r. Przedsiębiorca został poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona skorzystała z przysługującego jej prawa i w dniu 10 września 2012 r. stawiła się w siedzibie UOKiK na przegląd akt.

Postanowieniem z dnia 1 października 2012 r. (sygn. DIH-74-17/(19)/12/CS) przedłużono termin zakończenia niniejszego postępowania do dnia 15 października 2012 r.

Rozpoznając odwołanie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Mając na względzie całość zebranego w sprawie materiału dowodowego, na wstępie należy podkreślić, iż stosownie do postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200 ze zm.), dalej: „ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw” – paliwa transportowane, magazynowane,

wprowadzane do obrotu oraz gromadzone w stacjach zakładowych powinny spełniać wymagania jakościowe określone dla danego paliwa, ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach.

Jak już podniesiono na wstępie, badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie (sprawozdanie z badań nr M/TA2/219/2011) wykazały, że oferowany w dniu kontroli olej napędowy (o numerze próbki 1029/11/6249), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w obowiązującym w dniu kontroli § 1 pkt 2 rozporządzenia, z uwagi na zawyżony parametr – odporność na utlenianie. Wynik badania wyniósł 1988 g/m³, przy wymaganiach jakościowych max. 25 g/m³.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw zabrania się transportowania, magazynowania, wprowadzania do obrotu oraz gromadzenia w stacjach zakładowych paliw ciekłych, jeżeli nie spełniają wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 lub art. 6 ust. 3 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

W kontekście powyższego należy stwierdzić, iż wprowadzenie do obrotu oleju napędowego, niespełniającego wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu, stanowi naruszenie dyspozycji powołanych powyżej przepisów art. 3 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Z kolei, przepis art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (j.t. Dz. U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1219 ze zm.) stanowi, iż wojewódzki inspektor może zarządzić w toku kontroli, w drodze decyzji, m. in. wycofanie z obrotu produktów, jeżeli jest to konieczne ze względu na bezpieczeństwo lub interes konsumentów albo interes gospodarczy państwa, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Na wstępie należy odnieść się do zarzutu Strony dotyczącego braku akredytacji do badania parametru – odporność na utlenianie, przez Laboratorium Rop i Analiz Standardowych Zakładu Analiz Naftowych Instytutu Nafty i Gazu, który w ocenie Przedsiębiorcy wykonywał badanie przedmiotowego parametru. Jak należy przyjąć, taka ocena stanu rzeczy przez Przedsiębiorcę, wynika z faktu posiadania jedynie stron nr 8 i 9 sprawozdania nr M/TA2/219/2011, gdzie podane są wyniki badań próbki 1029/11/6249 oraz ocena tych wyników, nie zaś kompletnego sprawozdania. Na stronie nr 2 omawianego sprawozdania, w pkt 4 zawarte jest zastrzeżenie o następującej treści: „Przy powoływaniu się na wyniki badań zawarte w niniejszym sprawozdaniu należy zaznaczyć: zbadane przez Zakład Analiz Naftowych i Zakład Oceny Właściwości Eksploatacyjnych INiG, akredytowany przez PCA (Nr certyfikatu: AB 142 i AB 170) w zakresie obejmującym przedmiotowe badania”. Fakt badania próbki nr 1029/11/6249 w zakresie parametru – odporność na utlenianie, przez Laboratorium Badań Właściwości Użytkowych Zakładu Oceny Właściwości Eksploatacyjnych Instytutu Nafty i

Gazu w Krakowie, które posiada akredytację nr AB 170, potwierdził Instytut Nafty i Gazu w Krakowie w piśmie z dnia 27 stycznia 2012 r.

Konkludując, należy stwierdzić, iż badanie parametru – odporność na utlenianie zostało wykonane przez Laboratorium Badań Właściwości Użytkowych Zakładu Oceny Właściwości Eksploatacyjnych Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, zgodnie z zakresem akredytacji nr AB 170, wydanym przez Polskie Centrum Akredytacji w dniu 1 października 2009 r. (str.2), a tym samym zarzut Strony dotyczący braku akredytacji do badania parametru – odporność na utlenianie jest bezzasadny.

Kontynuując podniesioną przez Stronę kwestię zakresu akredytacji Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, należy zauważyć, iż prezentacja wyniku badania w pozycji 13 – odporność na utlenianie, sprawozdania z badań nr M/TA2/219/2011 – „1988 g/m³” istotnie mogła budzić zastrzeżenia, gdyż akredytacja nr AB 170 dla badającego laboratorium obejmuje dla metody PN ISO 12205 zakres od 1 g/ m³ do 30 g/m³. Powyższą nieprawidłową prezentację potwierdza laboratorium w piśmie z dnia 27 stycznia 2012 r., podając, iż zapis w rubryce Wynik w pozycji 13 sprawozdania z badań nr M/TA2/219/11 z dnia 18 listopada 2011 r., kolumna 6, powinien brzmieć następująco: „Powyżej zakresu akredytacji laboratorium, wynoszącego 30 g/m³, około 1988 g/m³”.

Niemniej jednak Prezes UOKiK uznał, że nieprawidłowa prezentacja nie zmienia faktu, iż paliwo w sposób oczywisty nie spełnia wymagań jakościowych w zakresie parametru „odporność na utlenianie”. W kontekście nieprawidłowego sposobu prezentacji wyniku, za bezprzedmiotowe należy uznać natomiast zarzuty Strony dotyczące rozbieżności pomiędzy wynikami badań próbki i próbki kontrolnej. W piśmie z dnia 8 czerwca 2012 r. laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, do którego Prezes UOKiK zwrócił się o wyjaśnienia, szczegółowo opisało czynności podjęte w celu przeprowadzenia badań próbki oleju napędowego (nr 1029/11/6249) pobranej u Przedsiębiorcy. W opinii laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, uzyskane wyniki badań wskazały na dużą skłonność przedmiotowego paliwa do wytwarzania nierozpuszczalnych osadów przylegających podczas przechowywania (całkowite osady nierozpuszczalne 1988 g/m³). Ponadto laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie w celu udokumentowania przeprowadzonego badania dokonało sfotografowania kolejnych etapów testu oraz w uwagach karty badań odnotowało, iż osady oznaczone po badaniu miały charakter żeli, co powoduje produkt trudnym do rozpuszczenia. Laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie nadmienia również, iż czas jaki upłynął pomiędzy badaniami próbki i próbki kontrolnej mógł być jedyną lub główną przyczyną różnicy wyników uzyskanych w dwóch laboratoriach. Nie zmienia to jednak faktu, który dla sprawy jest najistotniejszy, iż zarówno badania próbki jak i próbki kontrolnej pobranych w dniu 15 listopada 2011 r., wykazały iż paliwo nie spełniało wymagań jakościowych. Należy bowiem podkreślić, iż oba laboratoria po przeprowadzeniu badań próbki i próbki kontrolnej jednoznacznie stwierdziły, że ilość osadów powstałych w wyniku

utleniania przekroczyła dopuszczalną normę granicy 25g/m^3 , powodując tym samym pogorszenie jakości paliwa.

Laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, przeprowadzając badania w oparciu o swoje doświadczenie potwierdziło, iż zwłaszcza w przypadku paliw o niskiej odporności na utlenianie, charakteryzującej się skłonnością do wytrącania przylegających osadów o charakterze polimerów, obserwuje się wzrost ilości osadów wytrącających się z paliwa w czasie przechowywania oraz towarzyszący temu coraz lepszy wynik (niższy poziom całkowitych osadów nierozpuszczalnych) badania stabilności oksydacyjnej próbki paliwa (pozbawionej wytrąconych wcześniej osadów).

Dokumentacja laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie towarzysząca wykonaniu badania odporności na utlenianie próbki oleju napędowego (nr 1029/11/6249) wskazuje na uzyskanie bardzo dobrej powtarzalności wyników dla dwóch równolegle prowadzonych oznaczeń, zarówno w odniesieniu do całkowitych osadów nierozpuszczalnych jak i jego składowych.

Instytut Nafty i Gazu w Krakowie wdrożył w Zakładzie Oceny Właściwości Eksploatacyjnych (dalej także: „ZOWE”) metodę badania odporności na utlenianie średnich destylatów paliwowych wg ISO 12205:1995 w roku 1996 i akredytował ją w PCA w roku 1997, a nabyte doświadczenie upoważniło do uczestniczenia specjalistów Instytutu w opracowaniu normy PN-EN ISO 12205:1997 i jej kolejnych edycji. Pomimo, iż metoda PN-EN ISO 12205:1997/Ap1;2002 ma wyznaczoną precyzję, w Instytucie przeprowadzono już kilkakrotnie jej walidację w związku z rozszerzeniem zastosowania metody na oleje napędowe zawierające FAME. Laboratorium ZOWE wypełnia w pełni obowiązki jakie nakłada na nie Kontrakt PCA Nr AB 170, dotyczący stosowania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. W zakresie przedmiotowej metody badań Laboratorium prowadzi udokumentowany nadzór nad aparaturą badawczą, prowadzi szkolenia i autoryzację personelu, planuje i realizuje planowaną kontrolę jakości badań, w tym uczestniczy w badaniach porównawczych (organizowanych przez ISL – Holandia) oraz analizuje trendy uzyskiwanych wyników badań. Podczas tego wieloletniego okresu od wdrożenia badań wg powyższych metod wykonano średnio 500 testów rocznie i w żadnym przypadku wyniki nie były dotychczas przedmiotem reklamacji, a w czasie corocznych audytów wewnętrznych i zewnętrznych PCA nigdy nie stwierdzono niezgodności w omawianym obszarze.

Należy również podkreślić, że każde akredytowane laboratorium, w tym również Laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie oraz badające próbkę kontrolną laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego S. A. w Płocku, jest zobligowane przez PCA do brania udziału w badaniach biegłości i badań międzylaboratoryjnych potwierdzających kompetencje techniczne w obszarze akredytowanych badań.

W zakresie omawianego parametru laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego S. A. w Płocku brało udział w badaniach w 2008 oraz w 2009 r. Uzyskane

wyniki przez ww. laboratorium były zadawalające.

Na podstawie wyżej przedstawionych argumentów Prezes UOKiK uznał, iż badania przeprowadzone przez laboratoria są wiarygodne.

Odnosząc się do zarzutów Strony, iż wyniki poszczególnych pomiarów należy interpretować zgodnie z kryteriami podanymi w normie PN-EN ISO 4259 Przetwory naftowe. Wyznaczanie i stosowanie precyzji metod badania należy podkreślić, że w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. Nr 221, poz. 1441) w załączniku nr 2 znajduje się zapis, iż wyniki poszczególnych pomiarów należy interpretować zgodnie z kryteriami podanymi w normie PN-EN ISO 4259.

Jak wynika z wprowadzenia do ww. normy i jej zakresu, norma opisuje sposób statystycznej obróbki wyników badań opartych na danych statystycznych oszacowań precyzji w celu kontroli jakości oraz sprawdzenia zgodności z wymaganiami, właściwości produktów naftowych znormalizowanymi metodami badań. Norma opisuje między innymi metodę obliczania precyzji na podstawie wyników badań międzylaboratoryjnych oraz procedurę, którą należy zastosować przy interpretacji wyników badań laboratoryjnych, zarówno w odniesieniu do precyzji metod, jak i do granicznych wartości przyjętych w wymaganiach (Rozdziały od 7 do 10).

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw inspektor w toku postępowania kontrolnego pobiera dwie próbki (próbkę i próbkę kontrolną), z których jedna badana jest z urzędu a druga – próbka kontrolna – na wniosek strony. Do zadań laboratorium na podstawie wyników przeprowadzonych badań, należy stwierdzenie czy badane paliwo spełnia wymagania jakościowe określone prawem, czy też ich nie spełnia. Laboratorium dokonuje takiej oceny na podstawie wyniku badania jednej próbki dostarczonej przez inspektorów Inspekcji Handlowej. Oznacza to, iż badania próbki i próbki kontrolnej (na wniosek Przedsiębiorcy) odbyły się w dwóch niezależnych i akredytowanych laboratoriach w odstępie czasowym. Wyniki badań próbki badanej jako pierwszej nie były znane laboratorium badającemu próbkę kontrolną.

Dlatego też interpretacji wyników badania poszczególnego pomiaru (jednej próbki) należy dokonać zgodnie z kryteriami, o których mowa w normie PN-EN ISO 4259 w rozdziale 9 – Kontrola jakości na podstawie wymagań. Informacje zawarte w rozdziale 9 ww. normy umożliwiają ocenę jakości produktu na podstawie wymagań, w przypadku, gdy do dyspozycji jest tylko pojedynczy wynik, czyli tak jak w przypadku badania próbki paliwa pobranej do badań w ramach systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Dlatego też laboratorium oceniające na podstawie otrzymanego wyniku badań, czy spełnione są wymagania jakościowe określone w odpowiednich przepisach prawnych, dokonują oceny z uwzględnieniem wymagań pkt 9.2 lub 9.3 normy PN-EN ISO 4259, co miało miejsce w przypadku próbki 1029/11/6249 i próbki kontrolnej 5890/11/6249.

Powyższy zapis został przeniesiony do sprawozdania z badań zarówno próbki 1029/11/6249 jak również próbki kontrolnej 5890/11/6249 w tabeli „Ocena wyników. Używane formuły w pkt b)” widnieje zapis, iż „Olej napędowy po uwzględnieniu postanowień pkt 9.3 normy PN-EN ISO 4259 w zakresie badanych parametrów, nie spełnia wymagań Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9.12.2008 w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. Nr 221 poz. 1441)”. Zgodnie z pkt 9.3 - Tolerancja wyniku oznaczania u odbiorcy ww. normy, odbiorca, który nie ma innego źródła informacji o rzeczywistej wartości badanej właściwości niż pojedynczy wynik, powinien przyjąć, że właściwości produktu nie spełniają granic wymagań z 95% poziomem ufności. Prezentacja oceny partii paliwa odbywa się za pomocą pojedynczego wyniku uzyskanego przez laboratorium badające próbkę.

Przedsiębiorca błędnie więc przyjął w odwołaniu, iż interpretacji pojedynczych wyników należy dokonać na podstawie pkt 7.3 – Odtwarzalność R, normy PN-EN ISO 4259.

Jednocześnie do oceny wyników dwóch oznaczeń próbki i próbki kontrolnej oleju napędowego Prezes UOKiK posiłkował się zapisem pkt 13.2 normy metodycznej PN-EN ISO 12205 Przetwory naftowe – Oznaczenie odporności na utlenianie średnich destylatów paliwowych (jest to norma wyznaczająca metody badania parametru odporność na utlenianie) zgodnie, z którym „Różnica pomiędzy dwoma pojedynczymi i niezależnymi wynikami uzyskanymi przez różnych wykonawców, pracujących w różnych laboratoriach, z użyciem identycznego materiału badawczego, w długim czasie, przy normalnym i poprawnym wykonaniu oznaczenia, może przekroczyć podane wartości tylko w jednym przypadku na dwadzieścia”.

Oznacza to, że rozbieżności pomiędzy wynikami badań, w zakresie parametru odporność na utlenianie, uzyskanymi w różnych laboratoriach są naturalne i wynikają z warunków odtwarzalności, w jakich wykonywane są badania i zdarzają się przypadki, co dopuszcza norma, iż wyniki otrzymane w dwóch różnych laboratoriach będą się od siebie różnić w jednym przypadku na dwadzieścia, co ma miejsce w niniejszej sprawie.

Należy podkreślić, iż na podstawie dwóch pojedynczych wyników próbki i próbki kontrolnej oleju napędowego, próbka została określona jako niespełniająca wymagań jakościowych.

Za bezzasadne należy także uznać zarzuty Przedsiębiorcy dotyczące zastosowania do badania próbek oleju napędowego pobranego w dniu 15 listopada 2011 r. w zakresie parametru odporność na utlenianie, metody opisanej w normie PN-ISO 12205. Należy podkreślić, że fakt wykonania badania powyżej wskazaną metodą wynikał bezpośrednio z obowiązującego w dniu kontroli rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych. W dniu kontroli bowiem, tj. 15 listopada 2011 r., rozporządzenie w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych określało, iż parametr „odporność na utlenianie” wyraża się w g/m³, co tym samym oznaczało zastosowanie metody opisanej w normie PN-ISO 12205. Dopiero zmiana rozporządzenia w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych, rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 2 lutego 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz.U. z 2012 r., poz. 136)

dopuszcza, ale jako wymaganie dodatkowe, oznaczenie parametru „odporność na utlenianie” z ograniczeniem do 20 h, co wskazuje na konieczność zastosowania metody opisanej w normie PN-EN 15751. Metoda opisana w normie PN-EN 15751 jest, co wymaga szczególnego podkreślenia, metodą dodatkową w stosunku do metody opisanej w normie PN-ISO 12205 i odnosi się wyłącznie do oleju napędowego zawierającego powyżej 2% estru metylowego (FAME). Fakt ten wynika z załącznika do rozporządzenia w sprawie metod badania jakości paliw ciekłych, a ponadto z normy PN-EN 590 „Paliwa do pojazdów samochodowych. Oleje napędowe. Wymagania i metody badań.”, gdzie wskazuje się, iż wprowadzono dodatkowe wymaganie i metodę badawczą (EN 15751) do oznaczania odporności na utlenianie z ograniczeniem do 20 h. Należy także dodać, iż w Tablicy 1 – Ogólnie stosowane wymagania i metody, powyższej normy stwierdza się, iż stosowanie metody badawczej (EN 15751) stanowi dodatkowe wymaganie dla oleju napędowego zawierającego powyżej 2% FAME.

Z uwagi jednakże na podnoszoną przez Przedsiębiorcę kwestię konieczności zastosowania metody opisanej w normie PN-EN 15751, należy wyjaśnić, iż pomimo, że w obowiązującym w dniu kontroli rozporządzeniu w sprawie metod badania jakości paliw ciekłych, wymieniona była metoda opisana w normie PN-EN 15751 do oznaczania parametru odporność na utlenianie to rozporządzenie w sprawie wymagań jakościowych nie określało wówczas dla tego parametru wymagania dodatkowego podawanego w h. Z tego też względu do badania tego parametru, w dniu kontroli, nie można było zastosować metody opisanej w normie PN-EN 15751, a jedynie metodę opisaną w normie PN-ISO 12205.

Podkreślenia wymaga również fakt, iż podstawowe zastosowanie w przypadku badania oleju napędowego w zakresie parametru odporność na utlenianie ma metoda opisana w normie PN-ISO 12205, którą zastosowano w badaniu próbek pobranych w dniu 15 listopada 2011 r. W chwili obecnej po zmianie wymagań jakościowych dla parametru odporność na utlenianie, gdyby pobrana próbka spełniała wymagania jakościowe określone w § 1 pkt 2 rozporządzenia, tj. max. 25 g/m³ zaś olej napędowy zawierałby powyżej 2% FAME, wówczas do badania dalszego zastosowana zostałaby metoda opisana w normie PN-EN 15751, która jak to powyżej podkreślono, służy do zbadania dodatkowego nie zaś podstawowego wymagania dla oleju napędowego. W przypadku jednak, gdyby badania wykazały, iż olej napędowy nie spełnia wymagań jakościowych określonych na poziomie max. 25 g/m³, stosowanie do dalszych badań metody opisanej w normie PN-EN 15751, stałoby się bezprzedmiotowe, bowiem nawet w przypadku zastosowania tej metody i stwierdzenia, że paliwo spełnia wymagania jakościowe, nie spełniałoby ono wymagań określonych na poziomie max. 25 g/m³, przy zastosowaniu metody opisanej w normie PN-ISO 12205, a zatem bezsprzecznie byłoby wadliwej jakości.

W kontekście powyższego, brak jest podstaw do uchylecia zaskarżonej decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 23 grudnia 2011 r. (sygn. DJG-8361.238.2011, DJG-8361.251.2011), zarządzającej wycofanie z obrotu 5470 litrów oleju

napędowego, ze stacji paliw w Karpaczu nr 37, przy ul. Konstytucji 3 Maja, której właścicielem jest ww. Przedsiębiorca.

Zważywszy na przedstawione okoliczności należało postanowić, jak w sentencji. Decyzja niniejsza jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Na decyzję, zgodnie z art. 53 § 1 i art. 54 § 1 w związku z art. 3 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie.

Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Wiceprezes

Małgorzata Kozak

Otrzymują:

1. R.pr. Bogdan Dzudzewicz, Biuro Zarządzania Ryzykiem, Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A.
ul. J. Gordona Bennetta 2a, 02-159 Warszawa.
2. Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej
- 3.a/a